

Kirjallinen kysymys KK 119/2026 vp

Kaisa Garedeu ps ym.

Kirjallinen kysymys seksuaalikasvatuksen neutraaliuden varmistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa tulee kunnioittaa vanhempien ensisijaista oikeutta päättää lastensa kasvatukseen ja vakaumukseen liittyvistä seikoista. Seksuaalisuus ja sukupuoli ovat teemoja, joihin liittyy biologisen tieteen eli tosiasioiden lisäksi erilaisia ideologioita, mielipiteitä, vakaumuksia ja arvoja. Kun näitä teemoja käsitellään koulussa, tulisi kiinnittää erityistä huomiota opetuksen neutraaliuteen ja riippumattomuuteen sekä erilaisten näkemysten kunnioittamiseen.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa edellytetään, että kasvatusta ja opetusta on katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamatonta. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytännön mukaan opetus ei saa olla indoktrinoivaa. Tämä tarkoittaa sitä, että opetuksessa nostetaan esiin erilaisia näkökulmia, lapsia ei ohjailta hyväksymään tiettyä näkemystä ja opetuksessa kannustetaan kriittiseen arviointiin. Tästä huolimatta joissain kouluissa hyödynnetään sukupuoli- ja seksuaaliteemojen opetuksessa esimerkiksi Seta ry:n kouluttajia sekä Setan järjestämiä työpajoja. Seta on katsomuksellinen etujärjestö, jonka materiaalien sisältö ei ole neutraalia. Järjestön tavoitteena on ajaa poliittisia ja yhteiskunnallisia muutoksia.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 1. lisäpöytäkirjan 2 artikla määrää, että valtio tulee kunnioittaa vanhempien oikeutta varmistaa lapsilleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen kasvatusta ja opetus. Opetuksessa tulee olla yhteistyössä kotien kanssa (perusopetuslaki, 3 §). Lapsen oikeuksien sopimuksessa (14 artikla) todetaan, että lapsella on oikeus ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen ja että valtio tulee kunnioittaa vanhempien oikeutta antaa lapselle ohjausta hänen oikeutensa käyttämisessä lapsen kehitystaso huomioiden.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus varmistaa, että varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen seksuaali- ja sukupuolikasvatuksen laatukriteerit täyttyvät niin, että ne vastaavat oikeudellisia kriteerejä,

Kirjallinen kysymys KK 119/2026 vp

miten hallitus varmistaa, että varhaiskasvatus- ja perusopetuspaikoissa seksuaali- ja sukupuolikasvatusta saavat antaa ainoastaan tahot, jotka ovat neutraaleja eivätkä toimi minkään yksittäisen aatteen tai vähemmistön etujärjestönä,

miten hallitus varmistaa mahdollisuuden kieltää huollettavan osallistuminen vakaumuksensa vastaisia tavoitteita ajavan ulkopuolisen tahon tai opettajan järjestämään opetushetkeen varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa ja

miten hallitus ohjeistaa Opetushallitusta luomaan oppilaitoksille menettelytavan, jolla varmistetaan, että vanhemmille välitetään etukäteen tieto ulkopuolisten kouluttajien ja materiaalien käyttämisestä, kysytään vanhemmilta lupa lapsen osallistumiselle tällaiseen seksuaalikasvatukseen ja järjestetään kyseisen oppitunnin ajaksi lapsille korvaavaa tekemistä?

Helsingissä 27.3.2026

Kaisa Garedew ps

Pekka Aittakumpu ps